

LAURIUM, MICH.

Tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille! Täältä Amerikan Lapista. Lunta onkin taas satanut monta viikkoa, joka päivä ja pakkasta samalla, että pitää kyllä olla varustukset, jotka pärjäävät ulkotöissä, sillä täällä pönnä on talvisin aina lumitöitä eri tavalla. Katuvaunut eivät pääse paljon minnekään, ellei ole lumen luojia. Rautateillä myös pitää olla miehiä sitä toista varten ja kaupunki tarvitsee lumitöihin miehiä samoin kuin kompaniat, mutta ei täällä ole silti miesten puutetta, vielä niitä on työttömänäkkin.

Sitäpaitsi täällä maksavat hyvin mitätöntä palkkaa elintarpeisiin katsoen. Vasta vuoden lamassa nostivat kaupungin töissä oleville palkan 2 dollarin päivältä. Sanokaapa sitte pitääkö silmä säästä, vai onko aina palkka riittävä edes välttämättömiin elintarpeisiin?

Oikein huvittaa lukea Toverittaresta kirjoituksia lämpimistä maista, joissa lumi viihtyy maan kamaralla vain joltain vuorokausia, korkeintaan viikkokausia, kuin sitä vastoin täällä ei ole kesää kuin joskus vähän nimeksi. Mutta olipa pyry tai pakkas, suvi tai helle, niin sama työ se on enemmistöllä työllänsä. Työläisten suuri enemmistö kun tienaa leivän perheelleen maan mustista tuemenista. Ollisihan täällä vähinsä maanviljelystäänkin, vaan liian lyhyt kesi. Ei tahdo korvata niitä ponnistuksia mitä uutisviljelijä joutuu maansa kanssa tekemään ja vielä toiseksi kaikki parhaat maat omistaa Calumet & Hecla, joka niitä tosin vuokraa halullisille, mutta onko niissä sitten kuin kotona, sellaisilla farmeilla, joihin vuodeksi kerralla saa omistus-oikeuden? Ei suinkaan! Vaan siinä täytyy olla komppanin orja sielunee ja ruumitteen, ettei tulisi pois häädetyksi.

Niin, ja nyt tämän tammikuun 13 päivänä maksettiin kalvostyöläisille se Boonus nimellä oleva palkka-osuus, se maksettiin puolelta vuodelta 25 senttiä jokaista työpäivää kolmen. Kasaantuihin sitä vähän, jotka ahaasti töitä puskiivat, mutta se on sama kuin ei mitään katsoen komppanin nykyisiin tuloihin, kun kupari on niin huikassa hinnassa. Tästä lähtien maksetaan työlläisille 50 senttiä "Boonus" ja maksetaan se kerran kuussa, tai mahdollisesti joka maksupäivä. Ei ole vielä varmaa tietoa kumpi tapa tulee käyttäntöön ja mitäpä sitä kaikkea työlläisille sanokaan, sillä tämä "Boonustaminen" itseään on jo seläistä kuparisarelaista hommaa, jota ei ole missään muualla käytännössä. Elkkä palkat vielä "Boonus" kanssakaan ole muiden palkkaintain palkkoja paremmat, mutta sen on parempi pois livauttaa kuin päättää niin pätkäpä, kuin tavallisen palkankorotuksen, ja kun välittämättä oli palkkoja korotettava liikemiesten edun vuoksi, niin keksittiin "Boonus". Katuaan eläköön "Boonus" ja kaikki boonustajat.

Parehainta onnea ja menestystä Selma-tidin perheelle sekä kaikille entisille kuparisarelaistille ympäri Yhdysvaltain ja Canadaan. Paljon on niitä, jotka ovat täällä käyneet ja muualle menneet. Viihtykää hyvin uusissa oloissanne.
Pitesti tervehtäen,
ANNI M.

RED GRANITE, WIS.

Ei kai kukaan hermostu, vaikka näkisi jonkun sanan täältäkin. Poimuttaneet varmaan katsovat josko Red Granitesta on mitään. Ei paljon! Osaston toiminta on jorkeenkin pientä. Työkokoukset ehkä voidaan pitää säännöllisesti, itämistä ei taida tulla mitään ennenkuin se keväinen kansainvaellus taas alkaa, joka tapaan olla maaliskuussa. Palkkakuunalla olevat miehet ei ainakaan ole leipärahajoja saaneet tähän mennessä huonojen ilmojen tähden. Pakkanen tahtoo haussaakin jäähdyttää. En nyt uskalla enempää jos virallinen oli jo kerinnyt ennen.
Terveudella,
H. BJÖRKLUND.

ASHTABULA, OHIO.

Tervehdys Toverittaren lukijoille! Hauskaa vuoden jatkoa. rautaista tarmoa ja kestävästi innostusta taistelussamme toivon kalkille. Osastomme vuosikokous oli t.k. 8 päivä ja kokouksessa luettiin muiden muassa kirjallisuustoimikunnan raportti, josta kävi selville, että toveritar Johnson on jevittänyt Toveritarta 65 dollarin arvosta, eli toisin sanoen 65 naista on tämän vuoden aikana tilannut Toverittaren. Teille te 65 Toverittaren tilaajaa tahdon sanoa, tulkaa kaikki ja tuokaa vielä tuttavianne ompeluseuraan ja alkakaamme innolla työskentelemään. Jättäkäämme kaikki kahnaukset ja sellaiset pienet epäsuorat viime vuoden muistoksi ja rentäkäämme kilvan toimintaan. Osa-siskojemme ja koko luokkamme kärsimykset veltvotaa meitä taisteluun. Ajatelkaa, kun meitä tästä lähtien menee 65 naista ompeluseuran kokoukseen, niin kuinka mahtavalta se tuntuneekaan, kun ennen on ollut kokouksissa 5 ja 6 korkeintaan 12. Viime vuoden toimintaa me ompeluseuran naiset saamme kyllä hävetä. Ajatelkaa yhden kokouksen iltanan vuoden ajalla toimi ompeluseura helmikuussa ja kesällä avusti osaston myyjäisiä ja sitten me nukuttiin—nukuttiin niin raskaasti, että herätätkö milloinkaan.

Ennenkuin tämä ehti Toverittaren palstoille, on meillä jo ollut ensimmäinen kokous (jos nimittään on ollut osanottajia), valittua virkailijait, päätetty kokousajasta, jne. Kuka ei vielä ehtinyt ensimmäiseen kokoukseen, niin tulkaa toiseen, ottamaan työaimeita ja sitte alkaen täydellä höyryllä puskea töitä valmiiksi, niin että neulat vartaat ja muut työvälineet punottaa.

Osastomme vuosikokouksessa valittiin Toverittarelle uusi kirjeenvaihtaja, joksi tuli Mrs. Järvinen. Innostusta työlle!
S—A M—X.

FORT FRANCES, ONT., CAN.

Onnea alkaneelle vuodelle toivotan kalkille tämän lehden lukijoille. Onnea myöskin sille vastaperustetulle Fort Francesin s. s. osaston ompeluseuralle, ettei se kesken alkoojan kuojisi vaan toimisi virkeästi ja innokkaasti. Alkajaiskekerit on pidetty, virkailijat valittu, säännöt laadittu, ei siis muuta kuin töihin käskiä alkerasti. Ja ne henkilöt jotka eivät vielä ole mukana, saapukaa joukkoon. Kokoukset pidetään maanantai-iltoina.

Tämän kuivan Fort Francesin hotellien pitäjä sakotettiin kutakin salakapakoinnista 200 dollarilla. Ikävä palkka. Nyt miesparat saavat entistä enemmän vettä "kronikkaansa" kun hotellien täytyy sakkaja maksaa. Elkkähän sitä nyt alvan ilmaan "roh-toa" voi olla. Eihän toki eihän toki.

Olen edelleenkin Toverittaren asia-miehenä. Ne henkilöt, joiden Toverittaren tilausaika loppuu, tekisivät hyvin ja uudistaisivat tilauksensa, et Olen edelleenkin Toverittaren asiakaskeityisi. Uudet tilaukset tervetulleita!
HELMI M—N.

MT. SOLO, WASH.

Olen silmäillyt Toverittaren palstoilla kirjoitusta Mt. Solosta, vaan en ole nähnyt. Valittinhan viime kokouksessa kirjeenvaihtaja Toverittarelle, Oikein "High-koulua" kulkeva toveritar. Koitappas Hilda-sisko kirjoittaa. Tämän vain halusin antaa tietää, että onhan sitä meilläkin kirjeenvaihtaja Toverittarelle.
SAMPPA.

RED GRANITE, WIS.

Koska on taas kulunut pitkä aika siitä, kun on näkynyt Toverittaren palstoilla pientäkään kylhystä täältä kivikylästämme. Siis koska olen s. s. osaston valitsema Toverittaren uutisten kirjoittaja, niin koetan täyttää velvollisuuttani, vaikka en ole mitään koelun käynyt kynäsiijä, että voisin tähtään toista kuunnollisesti täyttää ja nykyään täältä ei niin paljon ole kirjoittamistakaan, sillä

osaston toimintakin on käynyt hyvin pieneksi. Syy on se, että tovereita ja toverittaria on lähtenyt pois paljon palkkakunnalta talven ajaksi, jotta s. s. osaston toiminta on käynyt heikoksi, vaan työkokoukset on pidetty säännöllisesti ja on itämiaikin sentään koetettu pitää voimnin mukaan.

Osaston kokous oli 7 p. tammikuuta, jossa valittiin virkailijat ensimmäiselle vuosineijännekselle. Valituiksi tulivat seuraavat henkilöt: organiseraajaksi John Tuomi, osaston pöytäkirjuriksi Mari Ojala ja rahastonkirjuriksi H. Saranpää. Rahastonhoitajaksi K. Sulander ja taloudenhoitajaksi ja myöskin lainakirjaston hoitajaksi O. Harju. Näytöskappaleiden roolien jakajaksi V. Korpela, ravintolaan Ellen Viiltala, Katri Lehtinen ja W. Xijälä. Työmiehen uutisten kirjoittajaksi Mari Kallio ja Toverittarelle allekirjoittanut. Muitten muassa valittiin huvitoimikunta, joka pitää huolen itämistä. Myös oli tullut keräyslista Phelps'istä, Wis., John Kivirannan hyväksi, joka otettiin huomioon ja valittiin kerääjä, joksi tuli Emelia Korpela.

Mainitsen joulujuhlasta, joka vietettiin s. s. osaston talolla jouluaatto-iltana, johon tilaisuuteen oli koottunut koko suuri joukko juhlaa viettämään. Oli myös joulukuusi, joka näytti varsinkin huvittavan lapsia. Ohjelmaakin oli tarpeeseen asti, koska ilta kului aina 12 asti: oli runoja, kertomuksia, laulua ja kaksi puhetta, ja lopuksi se lasten toivottu joulupukki tuli lahjoineen, jakeen lapsille kuusen juurella lahjansa.

Tämä ehkä riittää kerraksi. Koetan seuraavalla kertaa paremmin.
SAIDA HARJU.

BUTTE, MONT.

Tervehdys täältä punaisestakin kylästä Toverittaren lukijoille, täältä kaiken maailman synti- ja mätäpe-sästä. Vaikka minä en näitä kaikista mädännäisyyksistä tarkoita vielä tunnekaan siksi, että olen täällä ollut vasta kolmeen kuukauteen.

Sen täällä ajalla olen oppinut huomaamaan, että rahalla ei ole täyttä arvoa, vallankin, jos sitä työlläisellä sattuu joku sentti olemaan ja sillä suolenpään täytettä koittaa hankkia, niin aina sen saa "koron" kanssa maksaa. —Silmät auki on tarkoita pidettävä, ettei tule huulesta vedettyä. Ja muuten talon-omistajien hävyttömyydellä ei ole rajaa. Ensiksi-kin joka paikassa, joka vähänkin on ihmisasunnon näköinen, niin on otsikkona "No children". Ja vuokraa kysytään kahdesta pahasta huone-rähjästä 30—35 dollarilla. Ja jos uskaltaa sanoa, että on liian kallis, en voi maksaa niin paljon, niin jopa saa haukkumiset vasten silmiä. M.m. muistutetaan että mainarin palkka on viidessä taalassa.

No itse asiassa, se mainarin palkka onkin kyllä 4.75 tietäkseni. Ja sillä palkalla kolmi-nelihenkinen perhe pärjäisi pois tehensä, jos ei ne, jotka sitä mainaria ovat nytkemässä, aina muistaisi sen: "mutta sen mainarin palkka onkin 4.75". Pitää sitä muunkin siitä osani saada.

Ja niin pian kuin se siihen 4.75 ylemmeihin, niin osasivat ne nyky-jätkin hintojansa kohottaa. M.m. kolit, joita sai vielä marraskuulla \$8.50 tonni, ylemmeihin joulukuun 1 p. 9 dollarin. Myös maito (jota täällä ei saa kunnollista rahallakaan), ylemmeihin 10 sentistä 15 senttiin kvartti.

No niin! Tässä sitä sitte ollaan ahdistettuna niinkuin rotta kilerösi-sä. Pakoon pääsytietä ei ole.

"Pakkanen täällä ja sataa siellä". Työnsaanti näyttää mahdolltomalta, ja "rösläreitä" on paljon. Tiedetään täällä olevan useita tuhansia kortti-rösläreitä ja toisiin mainiin otetaan joka 3—4 miestä päivässä, toisiin taas ei oteta ensinkään, ei pääse liikke-kään kysymään, sillä ne ovat "vahti-koiratkin" niin opetettuja (varmaan-kin virkaansa puolesta) sitä isäntä-poostuansa vartiomaan, että jos uskallat, niin on "piru merrassa".

Ja sitten vielä jos meinaat lähelle päästä, niin sitä on seisottava "jonnossa" jonkun viisi tuntia kylmässä ja pakkasessa. Siksi se on niin ko-

va kilpallu, kun sitä työvoimaa on niin paljon ja työtä vähän. Ja se pitää olla miehen näköinen mies, täysimittainen y.m., muuten et saa edes "mestarin muljaustakaan" sivumennen. Kyllä se on Setä-Samulikin serkkunensa vaan susi lammasten vaatteissa, vaikka se suoranaisesti ei ole sotaan yhtynyt, vaan pitää ohjaketset niin tiukalla, että moni meistä kurlistuu aisoissa.

Mutta me emme atjo tyytyä tähän. Meidän ääninen vaatimuksemme on: siihen asti kun se täytetyksi tulee "Oikeutta jokaiselle, leipää nälkäisille". Ihmisarvo!

Ilmaisen ajatuksiani ensi kertaa tässä Toverittaren palstoilla, sillä en ole vielä kauan sitä lukuunkaan. Sain sen joululahjaksi ja olen huomannut, että se on entisestä paljo parempi kuin mitä se pari vuotta takaperin oli. Ja nyt naisten lehtenä täyttää tarkoituksensa paremmin.

Tämän kylän yhteispyynnöistä en tiedä sosialistisessa kunnassa. En tiedä josko niitä täällä monta onkaan. Punasilla täällä on ohjaketset. Kävisin kerran siellä kokouksessa. Vaan tupla-juuhun eli siihen leveään veehen ne siellä meinaavat panna ikään ja sukupoleen katsomatta.

Saboteesia kyllä on toimitettu ta-

(Jatkoka kolmannelta sivulla.)

Cloquetin s. s. osaston ompeluseuran kokous pidetään joka toinen viikko, torstaina, jälkeen puolenpäivän, osaston talolla, C. s. s. ompeluseura, 815 Ave. F., Cloquet, Minn.

Huom!
New York'in Suom. Naisten OSUUSKOTI
Ja palkanvälitystoimisto:
241 Lenox ave, 122 st.
Telef. 813 Morning side.

PORTLANDIN S. S. Osaston Ompeluseuran kokous pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. Osote: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

SAND COULEN, MONT., S. S. O. OMPELUSEURAN pitää kokouksensa jok toinen torstai-ilta kello 7. Terveuloa kaikkin!

ASTORIAN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osote: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään osaston talolla, Ahjolassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

MULLAN S. S. O. OMPELUSEURAN KOKOUKSET pidetään joka torstai Suomi-liaallilla, kello 8 j.p.p. Kaikki tervetulleita.

WAUKEGANIN, ILL., S. S. O. VIRALLISET KOKOUKSET pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen kello 2 i.p.—Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka kuukauden toisena torstaina, alkaen kello 2 i.p. Kahvia kokouksen loputtua.

Jos olette

Kipeä

Pyytäkää VAPA LÄÄKE KIRJA No. 5.

Jona yli 25 erilaista miesten ja naisten tautia on sovitettu, sekä täydellinen luettelo suomalaisista lääkkeistä. Lähettäkää taulin nimi eli taudin oireet ja me esitämme teille mikä lääke olisi tilantava, lääkkeen hinnan y. m. (Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä vaan lösi suomalaisia lääkkaita.)

(Tämä kirjan saatte vapaasti, ja pitäisi olla jokaisen suomalaisen kodissa, sillä ette tiedä, koska tarvitsette sitä.... Varokaa hembuuki lääkkeitä ja hembuuki tohtoria....

—Lignellin Apteeki on suurin—
—suom. Apteeki Yhdysvalloissa—
P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.